

“เราไม่เคยวางแผนให้สหประชาชาติมีเชื้อเพลิง” – ความไม่ฝัน การทำความฝันให้เป็นจริง และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับชาติในมาเลเซีย

Prof. Thio Li Ann

National University of Singapore

ในเดือนมีนาคม 2549 มีรายงานว่ารัฐมนตรีคนหนึ่งที่กล่าวว่า “ไม่มีใครเคยอยากให้สหประชาชาติมีเชื้อเพลิง” ตั้งแต่มีแนวคิดนี้และการก่อตั้งโดยกฎหมายในปี 2542 โดยปราศจากการหารือกับสาธารณชน อาจกล่าวได้ว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแห่งมาเลเซียกระทำการ เกินและน้อยกว่าความคาดหวัง การถือกำเนิดของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระดับชาติท่ามกลางความเคลือบแคลงสงสัยว่า มันเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบผิวเผินมากกว่าแบบลึกถึงแก่นกับกลไกเพื่อส่งเสริมบุคคลหรือกลุ่มต่างๆ ให้พร้อมรับมือกับการละเมิดสิทธิ

ในเชิงโมโนทัศน์ มีการนำเสนอว่าคณะกรรมการเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในรัฐที่อำนาจนิยมของมาเลเซีย ซึ่งผู้นำทางการเมืองวิพากษ์วิจารณ์การกล่าวอ้างสิทธิมนุษยชนตามทัศนะสากล โดยอาศัยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมภายใต้กฎเกณฑ์ของ ‘คุณค่าแห่งเอเชีย’ ตามความหมายของแนวคิดทางกฎหมายและการพัฒนา สิ่งนี้สะท้อนอยู่ในทัศนะที่สื่อออกมาจากปฏิญญาสุดยอดของการประชุมระดับภูมิภาคของการประชุมสิทธิมนุษยชนโลก (“ปฏิญญากรุงเทพ”) ซึ่งยอมรับ “บทบาทสำคัญของสถาบันระดับชาติในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริงและสร้างสรรค์ และเชื่อว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่ควรปล่อยให้รัฐเป็นผู้ตัดสินใจกระบวนการสร้างมโนทัศน์และการก่อตั้งสถาบันเช่นนี้ในที่สุด” ถ้อยคำนี้สะท้อนความกังวลใจของรัฐในเอเชียที่เห็นได้ชัดในส่วนของ การใช้หลักเกณฑ์สองมาตรฐานในการดำเนินการทางการเมืองเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนภายใต้เงื่อนไขที่ผูกติดกับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา โดยเน้นว่าการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน “ควรได้รับการสนับสนุนด้วยความร่วมมือและฉันทามติ” มากกว่า “การเผชิญหน้าและการบังคับใช้คุณค่าที่ไม่สอดคล้องกัน” สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (National Human Right Institutions (NHRI) มีสถานะพิเศษในระเบียบปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญและกฎหมายในฐานะเป็นสถาบันที่อุทิศกับการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน สิทธิมนุษยชนเป็นขีดจำกัดของอำนาจของรัฐ NHRI ไม่ใช่ว่าส่วนหนึ่งของประชาสังคม และในขณะที่เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือของรัฐบาล การออกแบบองค์กรมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ ซึ่งนำมาซึ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่น่าประหลาดใจเลยที่หนึ่งในหลักการพื้นฐานที่กำหนดโดยหลักการปารีสเกี่ยวกับสถานะและภาระหน้าที่ของสถาบันระดับชาติที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (รับรองโดยมติสมัชชาใหญ่ที่ A/RES/48/134 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2536) คือความจำเป็นที่จะต้องสร้างความอิสระเชิงสถาบันและการเงินเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของ NHRI

นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ผู้กล่าวร้ายคิดว่าท้ายที่สุดสหราชอาณาจักรต้องประสบความล้มเหลว หากคำนึงถึงอำนาจที่จำกัดและไม่มีอำนาจผูกมัด และข้อกำหนดเกี่ยวกับอาณัติที่ไม่เปิดกว้าง ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาประเภทของสิทธิมนุษยชนที่จะนำเข้าสู่การวินิจฉัย สิ่งนี้ถูกจำกัดด้วยบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของมาเลเซียเกี่ยวกับสิทธิพลเมือง-การเมือง อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติสหราชอาณาจักรได้รับอาณัติที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น เช่น การตรวจสอบสิทธิด้านเศรษฐกิจและสังคม และการอาศัยบรรทัดฐานสิทธิมนุษยชนสากลเพื่อใช้นิยามพารามิเตอร์ของอาณัติที่ได้รับมอบหมายรายงานนี้ตรวจสอบลักษณะและขอบเขตที่สหราชอาณาจักรมีส่วนในการดำเนินการและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในมาเลเซียในทางปฏิบัติ โดยตระหนักว่ามาเลเซียได้ลงนามในสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชน เพียงสามฉบับ และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดการรายงานขั้นต่ำที่สุดของรัฐบาล โดยไม่จัดทำเป็นระเบียบขั้นตอนเพื่อให้พลเมืองของตนสามารถร้องเรียนกับองค์กรกำกับดูแลระหว่างประเทศได้